

Agnes Jongerius en Dennis Wiersma (FNV)

‘Verjonging is hard nodig’

Agnes Jongerius en Dennis Wiersma: ‘Jongeren hóren de barricaden te bestormen’

De FNV wil jongeren laten meepraten over nieuwe arbeidsverhoudingen en hen een stem geven in pensioenfondsen. En wordt het ook geen tijd voor een gratis instaplidmaatschap? FNV Jong-voorzitter Dennis Wiersma in gesprek met FNV-voorzitter Agnes Jongerius: ‘Verjonging van gevestigde instituten is hard nodig.’

TEKST Loek Kusiak **FOTO** Dirk Hol

‘Geloof ze niet, de mensen die beweren dat jongeren niks in een vakbond zien’, zegt Dennis Wiersma. Hij is voorzitter van FNV Jong, het netwerk van FNV-bonden waarbij 200.000 leden onder de 35 jaar zijn aangesloten. ‘Bij voorlichting op mbo-scholen en in het hoger onderwijs krijg ik veel vragen over het recht op pauzes, lonen die hoger mogen, contracten die niet deugen. Jongeren krijgen vaak een tweederangs behandeling als het gaat om werk en inkomen. Afgelopen zomer nog. Waren we op campagne onder vakantiewerkers. Kwamen we bij een tomatenteler die het niet zo nauw nam met overwerk en vrije dagen. Bleken twintig jonge werknemers last van te hebben. Om die zaak in orde te krijgen, hebben we FNV Bondgenoten gemobiliseerd en ook nieuwe vakbondsleden ingeschreven. Dan maak je een vuist.’

Agnes Jongerius, voorzitter van de FNV-vakcentrale, hoort het met een goedkeurende glimlach aan. ‘Als vakcentrale hebben we de heilige plicht representatief te zijn voor werkend en niet-werkend Nederland, jong en oud. Kwam ik vroeger in een kantine bij een ploegenwisseling, dan kon ik wel zeshonderd man toespreken. Daar waren ook de jonge werknemers bij. Die tijd is voorbij. Er werken

steeds meer mensen in het midden- en kleinbedrijf. Arbeidspatronen veranderen, maar door jongeren een eigen stem in de vakcentrale te geven, laten we zien dat het ook hún vakbeweging is. Laten zij maar aangeven wat de arbeidsverhoudingen in de 21ste eeuw moeten zijn.’ ‘We zijn met de FNV in gesprek over een gratis instaplidmaatschap voor jongeren’, vertelt Dennis Wierma. ‘Als kennismaking met de voordelen die een vakbond te bieden heeft, ook al weten ze nog niet welk beroep ze gaan kiezen.’

Flexcontracten

Wiersma, socioloog en voormalig bestuurslid van de Landelijke Studenten Vakbond, noemt zichzelf ongeduldig. Hij wil ‘altijd sneller, beter, mooier.’ ‘FNV Jong is er nog lang niet’, zegt hij. ‘Neem ondernemingsraden. Slechts 8 procent van de OR-leden is jonger dan 35. In besturen van pensioenfondsen is dat 2 procent. Ouderen die nu aan de touwtjes trekken, moeten we wakker schudden. Jongeren willen kansen om hun talenten te benutten. Hun diploma moet ook echt wat waard zijn. We zien nu dat werkgevers hen paaien met flexcontracten. Terwijl FNV Jong sollicitatietrainingen aan allochtone jongeren geeft, stellen bedrijven discriminerende vragen aan uitzendbureaus omdat ze geen allochtone jongeren over de vloer willen. De werkloosheid onder deze groep is inmiddels opgelopen tot 24,8 procent.’

‘In mensen met een flexbaan’, constateert Agnes Jongerius, ‘wordt onvoldoende geïnvesteerd als het gaat om loopbaanontwikkeling. Er zijn bedrijven die hun vaste werknemers kerstpakketten geven, maar de flexwerkers niet. Misschien een detail, maar het zegt genoeg over hoe je je werknemers definieert. Werkgevers praten te weinig met werknemers over wat hun dromen zijn en hoe je dat als bedrijf faciliteert. Mensen moeten langer doorwerken. Duurzame inzetbaarheid moet in alle cao-afspraken verankerd worden.’

Solidariteit

En dan de vergrijzing die op ons afkomt. ‘Dat is een demografische tijdbom’, waarschuwt Wiersma. ‘Over dertig jaar genieten drie keer zoveel mensen als nu van de AOW en gaat 40 procent van de rijksbegroting naar de zorg. Dat vraagt van politiek en vakbeweging een andere maatschappelijke visie, en een herijking van het begrip solidariteit. Die discussie komt maar moeizaam op gang. Veel gevestigde instituten worden gedomineerd door een elite van hoog opgeleide, oudere mensen. Zet daar een stel

Oud versus jong

Werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigen de belangen van al hun leden. Maar de belangen van jongeren worden vooral behartigd door de jongerenorganisaties. Een serie over de overeenkomsten en verschillen tussen de generatie en hoe jong en oud elkaar inspireren. Deel 5: vakcentrale FNV en jongerenorganisatie FNV Jong.

jongeren tussen die afgestudeerd zijn op een interessant sociaal thema en leer ook de wensen van lager opgeleide jongeren kennen.’

‘Ben ik helemaal met Dennis eens’, reageert Jongerius. ‘Jongeren horen ook de barricaden te bestormen. We moeten ze versneld bij thema’s als de vernieuwing van de verzorgingsstaat betrekken. In het pensioenakkoord wordt ook rekening gehouden met de belangen van jongeren, met de balans tussen jong en oud. Tegelijkertijd praten jongeren in de pensioenfondsen zelf nog te weinig mee. Dat gaan we veranderen. Samen met CNV Jongeren is een masterclass opgezet om jongeren in deelnemersraden van

Laat jongeren meepraten in pensioenfondsen

pensioenfondsen te krijgen, zodat ze kunnen meepraten over de besteding van pensioengelden. Er hadden zich negentig jongeren aangemeld, van wie nu twintig de masterclass volgen.’

Er zijn critici die zeggen dat de FNV zijn structuur moet veranderen. De vakcentrale zou aan herkenbaarheid winnen door werknemers vooral op beroepsgroepen te organiseren. Jongerius: ‘Voor de binding tussen collega’s is het goed als je hun vak onderstreept, maar het is niet zo dat de vakcentrale en de bonden daarin tegenover elkaar staan. Er zijn al bonden die mensen aantrekken op grond van hun beroepsprofiel. De onderwijsvakbond doet dat, de politie, het spoorwegpersoneel en ook de schoonmakers, die in 2010 met hun stakingsactie veel kracht en zelfbewustzijn hebben getoond.’

Dennis Wiersma: ‘Veel jongeren weten nog niet exact wat ze later willen. Het is belangrijker dat de FNV veel jonge mensen organiseert, dan dat de vakcentrale bezig is met structuren voor beroepsgroepen.’ ■